

Är kvinnor nyckeln till lägre korruption?

En komparativ fallstudie av kvinnorepresentation och
upplevd korruption i Rwanda

LUNDS UNIVERSITET

Abstract

Korruption är ett utbrett fenomen världen över. En gren av korruptionsforskningen har inriktat sig på huruvida ökad kvinnorepresentation kan minska korruptionsnivån. Denna uppsats har en ambition att pröva en av teorierna som berör detta samband. Teorin menar att ökad kvinnorepresentation kan resultera i en minskad korruptionsnivå i demokratiska stater, emedan sambandet enligt teorin inte sägs gälla i autokratiska stater. Vi applicerar denna teori på landet Rwanda, som har en hög kvinnorepresentation samt en förhållandevis låg korruptionsnivå. För att besvara frågeställningen sammanställs statistik avseende kvinnorepresentation med index avseende upplevd korruptionsnivå. Resultatet visar att teorin delvis motbevisas, eftersom Rwanda är en autokratisk stat inom vilken den upplevda korruptionsnivån har minskat samtidigt som kvinnorepresentationen har ökat. En viss osäkerhet finns dock gällande resultatet och uppsatsens slutsats, eftersom Rwanda implementerat en rad reformer för att minska korruptionsnivån.

Nyckelord: korruption, kvinnorepresentation, parlament, kvotering, Rwanda

Antal ord: 7568

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	<i>Syfte och frågeställning</i>	2
1.2	<i>Avgränsningar</i>	2
1.3	<i>Definition och operationalisering av centrala begrepp</i>	3
1.3.1	Korruption	3
1.3.2	Kvinnorepresentation	5
1.4	<i>Tidigare forskning</i>	6
1.5	<i>Disposition</i>	6
2	Teori	7
3	Metod och material	9
3.1	<i>Metod</i>	9
3.2	<i>Material</i>	10
3.2.1	Transparency International	10
3.2.2	Inter-Parliamentary Union	11
3.2.3	Varieties of Democracy	11
4	Bakgrund	13
4.1	<i>Författning</i>	13
4.1.1	Kvotering	14
4.2	<i>Aktuell politisk situation i Rwanda</i>	15
4.2.1	Ansvarsutkrävande	16
4.3	<i>Parlamentets funktion</i>	17
5	Resultat	18
5.1	<i>Sammanställning</i>	18
5.2	<i>Korruption</i>	20
5.3	<i>Kvinnorepresentation</i>	21
6	Analys	22
7	Slutsats	25
8	Referenser	26
8.1	<i>Primärkällor</i>	26
8.2	<i>Sekundärkällor</i>	26

1 Inledning

Det finns forskning som argumenterar för att män tenderar agera mer själviskt än vad kvinnor gör (Dollar et al, 2001:423). I Sverige är synen på en ökad kvinnorepresentation i samhället mestadels positiv och målas ofta upp som ett mål för utveckling i rätt riktning. Utöver detta generella mål och vilka positiva följer detta genererar finns relationen mellan ökad kvinnorepresentation och minskad korruption. Ett helt forskningsfält fokuserar på detta samband, som väcker intresse bland korruptionsforskare eftersom frågan om hur fenomenet korruption ska bekämpas är mycket komplex (Esarey och Schwindt-Bayer, 2017:1). Om ökad kvinnorepresentation kan minska korruption är det möjligt att detta kan betraktas som ett effektivt verktyg, inte minst då det kan ses som en relativt enkel lösning på ett komplext problem. Samtidigt finns det de forskare som argumenterar för att en ökad kvinnorepresentation bör vara ett mål i sig själv och inte användas som ett redskap (Rothstein, 2017:4–5).

En ökad kvinnorepresentation som lösning på korruption är intressant då majoriteten av världens stater har en hög korruptionsnivå samt låg kvinnorepresentation (Rothstein, 2017:3, Inter-Parliamentary Union 1). Varför blir då vår uppsats relevant om detta samband ser positivt ut och vad vill vi egentligen undersöka med denna uppsats om sambandet synes framgångsrikt? Ett problem sambandet stöter på då gällande hur väl kvinnorepresentationen korrelerar med en minskad korruption är att det endast går att finna i demokratier och inte bör finnas i autokratier (Esarey och Chirillo, 2013:362). I denna uppsats är därför ambitionen att se om det faktiskt finns ett samband mellan hög kvinnorepresentation och låg korruption, men även att se om teorin går att applicera på en auktoritär stat. Denna ansats ledde oss till Rwanda - som har världens bästa kvinnorepresentation i parlamentet, samtidigt som landet har en förhållandevis låg upplevd korruptionsnivå (Inter-Parliamentary Union 1, Transparency International 19).

Rwanda är en före detta kolonialstat som blev självständig under tidigt 1960-tal (Nationalencyklopedin 1). Tiden efter självständigheten har varit konfliktfylld, bland annat då motsättningar mellan olika folkgrupper i landet utmynnade i ett folkmord under år 1994 (Clark, 2010:1). Eftersom Rwanda kan anses vara en auktoritär stat, kan det därför vara intressant att se huruvida teorin överensstämmer på detta fall eller ej. Vad som också gör Rwanda till ett intressant fall är att de har världens högsta kvinnorepresentation i parlamentet, bland demokratiska såväl som autokratiska stater. Rwanda kan således vara intressant för att illustrera detta möjliga samband. Är kvinnor nyckeln till lägre korruption?

1.1 Syfte och frågeställning

Det finns ett förhållandevis stort utbud av tidigare forskning kring sambandet mellan kvinnorepresentation och korruption, liksom tidigare forskning kring båda dessa variabler i Rwanda, men desto färre som sammanlänkar dessa två. Uppsatsens huvudsakliga syfte är således att se om detta samband finns i Rwanda. Ett delsyfte är att pröva Esarey och Chirillos teori, vilka menar att sambandet som säger att en högre kvinnorepresentation genererar en lägre korruptionsnivå inte bör finnas i autokratiska stater (Esarey och Chirillo 2013:362). Med fallet Rwanda är ambitionen att testa om sambandet kan ha en viss relevans även i auktoritära stater. Ett positivt samband i detta sammanhang kan visa på att en ökad mängd kvinnor kan minska korruption, där korruption är ett fenomen som missgynnar utveckling och värdiga förhållanden (Dollar et al, 2001:424).

Med denna uppsats hoppas vi kunna bidra med fördjupad förståelse av sambandet mellan kvinnorepresentation i parlament och korruption. Uppsatsen ämnar besvara frågan "*Hur har ökad kvinnorepresentation påverkat den upplevda korruptionsnivån i Rwanda?*". Frågeställningen grundar sig i vår hypotes att en större kvinnorepresentation i Rwandas parlamentet genererar en lägre korruptionsnivå.

1.2 Avgränsningar

Uppsatsens primära syfte är att testa sambandet mellan en ökad kvinnorepresentation och upplevd korruption, där dessa två komponenter utgör uppsatsens variabler. En avgränsning som gjorts är att endast välja ett fall att undersöka vilket är Rwanda. Vi väljer att titta på ett fall och analysenhet då mycket av den tidigare forskning är baserad på kvantitativa studier med många länder. För att på så vis förhoppningsvis bidra till en större förståelse för ämnets komplexitet vill vi göra en kvalitativ studie.

För att kunna besvara frågeställningen och se hur kvinnorepresentationen påverkat den upplevda korruptionsnivån har ytterligare en avgränsning gjorts. Vi har valt att undersöka tidsperioden 2002 till 2017. Denna tidsperiod är utvald för att reflektera situationen såväl innan som efter den nya författningen, vilken implementerades år 2003 (Författning 2003). Nämnvärt är däremot att medan datan för kvinnorepresentation finns tillgänglig för den tidsperiod vi ämnar undersöka, finns inte data för upplevd korruptionsnivå tillgänglig för hela tidsperioden. Därför mäts upplevd korruptionsnivå under tidsperioden 2005 - 2017, med några kopplingar till tidigare år. Detta förklaras mer ingående i uppsatsens resultatdel.

Avgränsningar inom den data vi valt att ha som underlag till vår undersökning finns i de index vi använder. Dels är det upplevd korruptionsnivå som undersöks och således inte den faktiska korruptionen inom en stat. Vad avser datan för

kvinnorepresentation undersöker vi den procentuella andelen kvinnor i parlamentets lägre kammare. Denna avgränsning kommer tydliggöras under rubriken *Definition av centrala begrepp och operationalisering*.

Ännu en avgränsning vi gör är att begränsa vilka demokratiska institutioner som undersöks. Vi undersöker den demokratiska institutionen ansvarsutkrävande, eftersom den är central för den teori vilken prövas i uppsatsen. Det är en viktig institution då det kan tänkas att en högre grad av ansvarsutkrävande gör att det blir svårare att vara korrupt än om det finns brister i ansvarsutkrävandet. Vi utvecklar resonemanget kring ansvarsutkrävande i teoridelen samt bakgrunden. Teorin menar att sambandet mellan en större kvinnorepresentation och minskad korruption endast finns i demokratier. Ansvarsutkrävande blir då en viktig del av detta samband och därför kommer detta vara den demokratiska institution vi tittar närmare på. Det bör även nämnas att vi till övervägande del använder ansvarsutkrävande för att klassificera i vilken mån Rwanda är demokratiskt eller auktoritär. Det vill säga att ansvarsutkrävande inte kommer ta del av analysen på samma sätt som våra variabler kommer.

1.3 Definition och operationalisering av centrala begrepp

1.3.1 Korruption

Att tillskriva begreppet korruption en konkret, enhetlig teoretisk definition är komplicerat. Enligt Philip (2015:18–21) är innebörden av begreppet korruption starkt kontextberoende, vilket innebär att en betydelse av begreppet i ett fall kan vara helt irrelevant i ett annat. Vidare menar Philip att korruption som begrepp i många fall är förknippat med motsatsen av idealbilden för västerländsk politisk kultur (Ibid:19–20). I likhet med detta menar den teori vilken prövas i uppsatsen att demokratiska stater tenderar identifiera vad korruption är mer frekvent än vad en auktoritär stat tenderar göra. Detta eftersom handlingen inte alltid betraktas som illegitim i en auktoritär stat (Esarey och Chirillo, 2013:368–369). Rothstein och Teorell (2015:81) skriver att det finns studier inom ämnet som försökt definiera begreppet politisk korruption genom att redogöra för vad begreppet *inte* är, det vill säga hur idealstaten ser ut utan korruption. Genom att definiera detta menar dessa studier att de indirekt kan definiera vad korruption innebär. Rothstein och Teorell menar dock att detta är problematiskt då idealet i många fall är sammanlänkat med västerländskt politiskt styre, samt vad väst i sin tur anser vara ett bra styre (2015:81).

Med andra ord finns det många aspekter att ta i beaktande vid valet av en teoretisk definition för begreppet korruption. I denna uppsats väljer vi dock att ta ett generellt grepp om fenomenet korruption. Vi väljer att följa organisationen

Transparency Internationals definition, som lyder “the abuse of entrusted power for private gain” (Transparency International 2).

Att utgå från en bred definition, som fokuserar på det generella snarare än det specifika för en viss korruptionsform eller korruption inom en särskild sektor, kan te sig problematiskt. Dels kan det argumenteras för att en sådan typ av definition förlorar väsentlig information, men även att det är otydligt vad som egentligen avses. Att den teoretiska definitionen är generell kan således utgöra föremål för validitetskritik hos uppsatsen, eftersom det då kan tyckas vara svårbedömt huruvida den teoretiska definitionen överensstämmer med operationaliseringen av begreppet (Esaiasson et al, 2012:56). Vår sammantagna bedömning är ändå att denna definition kan användas i uppsatsen då den är möjlig att tillämpa i vår undersökning. En mer avgränsad definition hade varit mer svårtillämplig i sammanhanget, då det krävt en annan och mer omfattande materialinsamling.

Transparency International lanserar årligen en rapport om den upplevda korruptionsnivån i flertalet av världens länder, som kallas *Corruptions Perceptions Index*, förkortat CPI. För att kunna genomföra undersökningen med de givna resurserna, och således kunna besvara frågeställningen, är det nödvändigt att utgå från ett redan färdigt index vilket mäter det vi ämnar undersöka. Detta index utgör således operationaliseringen av begreppet korruption. Indexet mäter den upplevda korruptionsnivån, vilket inte kan betraktas som synonymt med den faktiska korruptionsnivån. Utöver det kan det betraktas som problematiskt att uppsatsen utgår från ett index där uppsatsförfattarna inte har insyn i datainsamlingen. Eftersom uppsatsens frågeställning är formulerad på så vis att uppsatsen ämnar undersöka hur den upplevda korruptionsnivån påverkats av ökad kvinnorepresentation, kan indexet ändå bedömas vara lämpligt i detta sammanhang. Utöver detta gör vi bedömningen att Transparency International kan betraktas som en tillförlitlig källa. Mer om detta resonemang finns att läsa i uppsatsens materialavsnitt.

En begränsning hos Corruptions Perceptions Index är att det inte finns tillgänglig data för den önskade mätperioden. Den initiala tanken var att mäta den upplevda korruptionsnivån under tidsperioden 2002 - 2017, vilket inte kan genomföras eftersom det inte finns tillgänglig data förrän år 2005. Det hade varit önskvärt om de båda variablerna hade visat samma mätperiod, det vill säga år 2002 - 2017, eftersom den nya författningen inkluderat kvoteringsystemet vilken implementerades år 2003. Det hade då varit fruktbart att visa situationen direkt före och direkt efter implementeringen. Vi bedömer ändå att det är rimligt att använda Transparency Internationals index, på grundval att vi med hjälp av data för kvinnorepresentation samt kompletterande information om korruptionsnivån före 2005 ändå kan skapa en förhållandevis representativ bild. Ytterligare ett argument är att författningsändringens verkningar förmodligen kommer vara synliga på lång sikt vilket innebär att de inledande åren inte genererar ett alltför stort informationsbortfall.

1.3.2 Kvinnorepresentation

Vid den teoretiska definitionen av kvinnorepresentation utgår vi från Nationalencyklopedin förklaring av begreppet. Där förklaras kvinnorepresentation som andelen kvinnor i folkvalda församlingar (Nationalencyklopedin 2). Denna uppsats ämnar, i likhet med Nationalencyklopedin, definiera kvinnorepresentation som *antalet kvinnor i folkvalda församlingar*.

Emellertid krävs en operationalisering av begreppet för att kunna mäta hur kvinnorepresentationen utvecklats i Rwanda. I likhet med Dollar et al (2001:3) väljer vi att utgå från statistik hämtad från Inter-Parliamentary Union, för att på så vis kunna mäta hur kvinnorepresentationen har sett ut och utvecklats. Således utgör Inter-Parliamentary Unions statistik operationaliseringen av begreppet. Vår bedömning är att dessa siffror är heltäckande och mäter det uppsatsen ämnar undersöka, det vill säga antalet kvinnor i de folkvalda församlingarna.

Som nämnt i föregående avsnitt saknas det data avseende den upplevda korruptionsnivån år 2002 - 2004, emedan data över kvinnorepresentation finns tillgänglig för hela den önskade mätperioden. Vi väljer ändå att inkludera statistik över kvinnorepresentation under åren 2002 - 2004, trots att det saknas motsvarighet avseende den upplevda korruptionsnivån under dessa årtal. På så vis går det att utläsa situationen innan den nya författningen implementeras samt utläsa hur resultatet blev efter implementeringen, vilket trots avsaknaden av data över korruptionsutvecklingen ändå kan bedömas bidra till en mer nyanserad slutsats.

1.4 Tidigare forskning

Dollar et al (2001:423), presenterar i sin undersökning en teori vilken menar att kvinnor är allmänt mindre själviska än män, vilket gör att de är mindre benägna att vara korrupta. Det finns en del forskning på detta bland annat de som säger att kvinnor agerar mer generöst och etiskt (Ibid). Skillnaden mellan män och kvinnor gör att den kan kopplas till korruption. Om kvinnor har dessa karaktärsdrag innebär det att de bör agera annorlunda jämfört med män när de ställs inför möjligheten att exempelvis ta emot mutor. Att missbruka sin makt är framför allt relevant inom den offentliga sektorn samt inom statlig verksamhet exempelvis politik då detta är en av de största maktpositionerna i samhället. Vidare menar Dollar et al. (2001:424), att de institutionella problem staten står inför gällande dess utformning för att minska korruption kan underlättas genom att fler kvinnor får plats inom just denna sektor.

1.5 Disposition

Inledningen avslutas här med en kort genomgång av uppsatsens disposition. Uppsatsen börjar med ett inledande avsnitt vilket behandlar syfte, frågeställning, avgränsningar, definition och operationalisering av centrala begrepp samt tidigare forskning på området. I följande textavsnitt kommer den teoretiska utgångspunkten förklaras, för att följas upp med ett metod- och materialavsnitt. Därefter följer ett bakgrundsavsnitt som syftar till att teckna en bild av Rwanda och landets politiska situation. Sedan sammanställs siffrorna från Inter-Parliamentary Union respektive Transparency International i uppsatsens resultatdel, där resultatet presenteras. Det efterföljande analysavsnittet syftar till att tolka resultatet och där resonera kring hur väl teorin stämmer överens med fallet Rwanda. Uppsatsen avslutas med en slutsats.

2 Teori

Esarey och Chirillo (2013:361) har lanserat en teori vilken bygger vidare på det samband Dollar et al. menar finns. Esarey och Chirillo (Ibid:362) menar däremot att detta samband är kontextberoende, på så vis att sambandet finns i demokratier men inte i autokratier. De argumenterar för att kvinnor, beroende på demokratisk eller autokratisk kontext, kommer agera olika kring korruption och möjligheten att agera korrupt. I en demokrati finns det högre risk att bli straffad vid ett korrupt beteende, eftersom demokratiska stater tenderar att ha institutioner utformade för att hindra denna typ av agerande (Ibid). Vidare menar Esarey och Chirillo att dessa institutioner påverkar kvinnor annorlunda än män, eftersom kvinnor är mer benägna att agera efter normer inom den givna kontexten. I de stater där demokratiska institutioner och normer inte är lika accepterade kring korruption, kommer kvinnor agera i linje med de etablerade institutionerna. Enligt teorin kommer de platser där dessa institutioner och normer inte är implementerade på samma sätt, kommer män och kvinnor inte skilja sig åt gällande korruptionsbenägenhet (Ibid:365).

Esarey och Chirillo (2013:365) menar att kvinnor oftare än män diskrimineras på grund av kön. Detta resulterar i att kvinnor tenderar ha ett mer försiktigt förhållningssätt gällande att bryta rådande regler, såväl formella som informella. Då kvinnor oftare måste hålla en högre standard för att uppnå samma gratifikation som män, gör detta att kvinnor i demokratier är mindre benägna att vara korrupta (Ibid).

Teorin vilken vi nu presenterat kan sammanfattas i följande stycke: *I de stater där nepotism, lagen ej sätts före personlig lojalitet, klientelism samt favorisering inom statens agenter anses vara korruption kommer det finnas en skillnad i hur män och kvinnor agerar i förhållande till korruption. Dessa stater kommer även ha en annan inställning till korruption vilket gör att de vill bekämpa den, samt stigmatisera. under dessa förutsättningar förväntas det finnas en skillnad mellan könen i inställning till korruption.* I de stater där de ovanstående handlingarna inte anses vara korruption eller förbises, förväntas det inte finnas någon skillnad mellan könen (Esarey och Chirillo, 2013:367). Det kan mot denna bakgrund tolkas som att den stora skillnaden då blir huruvida staten är mer eller mindre demokratisk.

Enligt artikelförfattarna finns det fyra anledningar till att sambandet teorin presenterar gäller på demokratier men inte autokratier. För det första nämner de att det är dyrare att ägna sig åt mutgivning i demokratier, eftersom styret och makten ofta är delad mellan flera. För att mutor ska vara effektivt i demokratier krävs stora medel, eftersom det ofta tenderar vara en större maktdelning i demokratier. Vid större maktdelning finns det fler instanser och anställningar vilket leder till att i en demokrati finns det fler att muta. I autokratier gäller det motsatta vid maktdelning, denna är mer centrerad. Det vill säga det finns färre individer vilka behöver mutas,

vilket gör att mutor och korruption här lättare kan vara ett gynnsamt verktyg (Esarey och Chirillo, 2013:367).

För det andra är kopplingen mellan demokratier och valsystem. En naturlig del av detta är att valsystemen i demokratier är mer legitima och konkurrenskraftiga vilket gör att det är svårt att som politiker vara korrupt då detta starkt kan missgynna chanserna att vinna nästa val. Denna problematik finns inte i autokratier då valsystemen inte har de inslagen av konkurrens vilket gör att politiker inte behöver oroa sig för att förlora nästkommande val (Esarey och Chirillo, 2013:368).

För det tredje har demokratier oftast ett skydd för yttrandefrihet, vilket inte existerar på samma sätt i autokratiska stater. Enligt Esarey och Chirillo (2013:368) kan detta betraktas som ett skydd mot korruption då pressfrihet är en viktig komponent för att upptäcka och belysa eventuell existerande korruption hos tjänstemän.

För det fjärde bygger styret i demokratiska respektive autokratiska stater på olika inställning gentemot korruption. Den lingvistiska förståelsen för ordet demokrati, kan det ses som ett styre för folket, vilket i sin tur står i kontrast till korruption sett till den teoretiska definitionen av begreppet. Auktoritära stater å andra sidan kan ses som mer egoistiska här då denna typ av styre snarare främjar detta utnyttjande av allmänna medel för egen vinning. Det auktoritära styret tenderar ofta ha ett större inslag av individualism, vilket gör att de stater med denna typ av regim är mer benägna att vara mer korrupta (Esarey och Chirillo, 2013:368-369).

Dessa fyra anledningar till att demokratier bör inneha sambandet mellan en hög kvinnorepresentation och minskad korruptionsnivå kan kopplas till ansvarsutkrävande. Vi kommer presentera denna demokratiska institution i bakgrunden. Det nyss nämnda i anledning ett, två och tre utgör tillsammans ansvarsutkrävandet. Dessa kan sammanfattas i ett: horisontellt ansvarsutkrävande, två: vertikalt ansvarsutkrävande och tre: diagonalt ansvarsutkrävande (Lührmann et al, 2017:7–8).

3 Metod och material

3.1 Metod

Studiens upplägg kommer vara av kvalitativ karaktär, eftersom ett av uppsatsens syften är att ge en skarpare insyn i ämnets komplexitet. Tidigare forskning på ämnet, om det generella sambandet mellan kvinnorepresentation och korruption, har framför allt varit kvantitativ. Mot denna bakgrund väljer vi därför att genomföra en komparativ fallstudie över ett land, för att på så vis uppnå en inomvetenskaplig relevans (Esaiasson et al, 2012:31). Studien är komparativ eftersom analysenheten registreras vid ett antal olika tidpunkter (Ibid:109).

Ett av studiens delsyften är att pröva om Esarey och Chirillos teori är tillämplig i Rwanda. Vid en teoriprovande studie existerar teorin redan innan valet av fall, för att sedan identifiera det fall som ska pröva teorin (Esaiasson et al, 2012:40). Då detta är en auktoritär stat menar teorin att sambandet inte ska finnas mellan en större kvinnorepresentation (oberoende variabel) och minskad korruption (beroende variabel) (Ibid:40, 50–51). Således är vår hypotes att detta samband ändå ska finnas i Rwanda, vilket motsäger teorin.

För att kunna pröva denna teori sökte vi en stat vilken är auktoritär med en stor kvinnorepresentation samt en förhållandevis låg korruptionsnivå. Vi fann Rwanda, som har världens högsta andel kvinnor i den lägre kammaren i parlamentet (Inter-Parliamentary Union 1, 2018). Samtidigt presterar landet förhållandevis väl i Transparency Internationals korruptionsindex, *Corruptions Perceptions Index*, där det rankas som ett av de länder med lägst upplevd korruptionsnivå i Afrika (Transparency International 19). Denna ansats motiverar således valet av Rwanda.

3.2 Material

Undersökningsmaterialet utgörs framför allt av statsvetenskapliga artiklar, böcker relaterade till ämnet, uppgifter från Freedom House, statistik från organisationer eller institutioner så som Transparency International, Inter-Parliamentary Union och Varieties of Democracy samt information från Rwandas regeringshemsida, inkluderat två versioner av Rwandas författning. Materialet utgörs främst av sekundärkällor. En anledning till detta är att primärkällor från en auktoritär stat kan betraktas som bristfälliga i sin tillförlitlighet.

De textavsnitt som följer detta stycke redogör för val av de organisationer som presenterat statistik och index som använts i uppsatsen vid operationalisering samt klassificering.

3.2.1 Transparency International

Transparency International är en icke-statlig organisation som samarbetar med såväl regeringar som företag och medborgare på många platser i världen (Transparency International 1). Organisationens uttalade målsättning är att verka för en värld fri från korruption. Vidare följer organisationen värdeord som transparens, ansvarsskyldighet, solidaritet, rättvisa och demokrati (Transparency International 5). Transparency International är en relativt väletablerad organisation, utöver detta refereras den till i flertalet statsvetenskapliga artiklar, däribland av Esarey och Chirillos teori (2013:375–376). Finansieringen sker via donationer från utomstående givare. Bland de som skänker finansiellt stöd till organisationen återfinns regeringar, multilaterala institutioner, individer och stiftelser världen över (Transparency International 4). Transparency International garanterar däremot, i deras donationspolicy, att allt finansiellt stöd accepteras men inte påverkar organisationens arbete eller prioriteringar (Transparency International 3).

Mot bakgrund av Transparency Internationals omfattande arbete, konkreta donationspolicy, samarbetsorganisationer och den förhållandevis stora mängd rapporter som publiceras under organisationen utöver Corruptions Perceptions Index bedömer vi källan som tillförlitlig och tillämplig i sammanhanget. Det hade varit önskvärt att ha större insyn i organisationens arbete och metodologi, alternativt göra en mer omfattande undersökning för att öka källsäkerheten, men givet resurserna anser vi att Transparency International tillhandahåller ett bra underlag.

3.2.2 Inter-Parliamentary Union

Inter-Parliamentary union är en organisation grundad år 1889 (Inter-Parliamentary Union 2). Till en början utgjorde organisationen ett öppet forum för parlamentariker att mötas och samtala, med ett uttalat mål om strävan efter fred genom dialog (Inter-Parliamentary Union 3:1). Idag består organisationen av 178 medlemmar, vilka utgörs av nationella parlament (Inter-Parliamentary Union 2). Förr dominerades medlemmarna av europeiska stater, vilket idag har vuxit till en global organisation där parlament från samtliga kontinenter representeras likvärdigt (Inter-Parliamentary Union 3:1). Enligt Inter-Parliamentary Union legitimeras arbetet av att organisationen består av folkvalda ledamöter, vilka representerar stora delar av världen (Inter-Parliamentary Union 3:1). Organisationen uppger att de samarbetar med institutioner som bland annat FN, Human Rights Watch, Nordiska Rådet och Världsbanken (Inter-Parliamentary Union 4).

Sedan 1970-talet har Inter-Parliamentary Union presenterat data över antalet kvinnor i parlament (Inter-Parliamentary Union 3:10). Datasamlingen kallas *Women in national parliaments*. Datan uppges baseras på information som lämnats från de nationella parlamenten vid respektive tidpunkt som efterfrågats (Inter-Parliamentary Union 5).

Mot bakgrund av Inter-Parliamentary Unions arbete, den bredd av institutioner de samarbetar med samt representation bland medlemsländerna bedömer vi datan som legitim och relevant i sammanhanget. Det kan tänkas att det hade varit önskvärt med ytterligare källa som säkerställer att siffrorna stämmer, men sett till resurserna för uppsatsen bedömer vi Inter-Parliamentary Unions siffror som tillräckliga.

3.2.3 Varieties of Democracy

För att kunna svara på frågeställningen samt kunna applicera teorin vi ämnar använda är ett viktigt steg i uppsatsen att klassificera i vilken mån Rwanda är demokratiskt. Vi har därför valt att använda oss av Varieties of Democracy för att kunna placera landet och därmed skapa en grund för vår analys.

Varieties of Democracy är en av de största databaserna inom samhällsvetenskapen och har sitt säte i Göteborg (Varieties of Democracy 1). Forskningsprojektets mål är att med mycket brett material baserat på sju principer av demokrati visa på och belysa komplexiteten i demokrati som politiskt styre. De sju principerna är: "electoral, liberal, participatory, deliberative, egalitarian, majoritarian and consensual, and collects data to measure these principles." (Varieties of Democracy 1). Insamlingen av detta material sker internationellt, bland annat genom att läsa författningar och andra officiella dokument. Vidare är en annan viktig del vilket tas med i beräkning hur väl stater lever upp till innevarande författning (Ibid). Med andra ord består en stor del av informationen vilken datan baseras på av faktisk information i form av lagtext och hur väl denna följs (Ibid).

Varför Varieties of Democracy är en lämplig källa i sammanhanget är att de har en databas över demokratisk utveckling i 177 länder under tidsperioden 1900 - 2016 (Varieties of Democracy 1). Projektet är finansierat av en rad aktörer, däribland Utrikesdepartementet, Riksbankens Jubileumsfond, Europeiska Unionen, the Danish Research Council (Ibid).

För att skapa en ytterligare dimension som går att relatera till teorin, ämnar vi se till mindre beståndsdelar av denna gradering. Vi väljer då att se till ansvarsutkrävande, eftersom det är centralt för att teorin ska vara hållbar. Varieties of Democracy är även här användbart då vi vill använda deras index *Accountability Index* (Varieties of Democracy 5). Detta index mäter vertikalt, horisontellt samt diagonalt ansvarsutkrävande (Lührmann et al, 2017:7). Närmare förklaring av dessa återfinns i uppsatsens bakgrundsavsnitt.

4 Bakgrund

4.1 Författning

År 2003 implementerades Rwandas författning (Författning 2003), som sedan reviderades år 2015 (Författning 2015). Detta textavsnitt belyser delar ur den reviderade författningen från år 2015, vilket kan vara relevant för att skapa en förståelse för den vision om landets utveckling, syn på medborgare och det eftersträvade styrelseskicket. Mer om författningen från 2003 finns under rubriken *Kvotering*.

I författningens inledande avsnitt stadgas det att landets utveckling ska baseras på fred, säkerhet, enighet och försoning (Författning 2015:26). Jämlikhet mellan könen, mänskliga rättigheter och likhet inför lagen framhålls som viktiga principer för den rwandiska staten (Ibid). Författningen reglerar även könskvotering om 30 % kvinnor i landets beslutsfattande organ (Ibid:34–35). Vi återkommer i senare stycke till könskvoteringen.

Landets historia, inklusive folkmordet, poängteras och med det betonas att landet ska kännetecknas av och eftersträva en nationell enighet med en gemensam vision för framtiden (Författning 2015:25). Statens roll, utveckling och mål sammanfattas i följande citat ur författningens inledande avsnitt. ”**COMMITTED** further to building a State based on consensual and pluralistic democracy founded on power sharing, national unity and reconciliation, good governance, development, social justice, tolerance and resolution of problems through dialogue;” (Författning 2015:26). Med andra ord kan det utläsas att den rwandiska staten strävar efter ett demokratiskt styre.

Författningen sägs vara den högst överordnade lagen i Rwanda och att inget beslut som motstrider författningen är giltigt (Författning 2015:29). Det finns dock klausuler i författningen som menar att en annan lag råder istället för författningen. Ett sådant exempel gäller för politiska organisationer, vilka enligt författningen får finnas, men måste uppfylla villkoren som regleras i en annan lagtext än författningstexten (Ibid:58). Författningen reglerar dock att politisk organisering ska ske utan att diskriminera någon och får, bland andra villkor, inte ha någon koppling till en specifik etnisk grupp, vara könsseparatistisk, eller ha en religiös anknytning (Ibid:60).

4.1.1 Kvotering

I författningen från 2003 stadgas hur representationen mellan män och kvinnor bör se ut i parlamentet. En mer precis kvotering finns i den lägre kammaren, deputerandekammaren (vidare kallat parlament), vilken består av 80 mandat varav 24 är reserverade för kvinnor (Författning 2003:12). Av de 80 mandaten, fördelas 53 stycken enligt de allmänna valen. De resterande tre platserna är reserverade för två stycken ungdomsrepresentanter samt en representant för handikappade (Ibid). Som synes finns det kvotering även inom fler områden än särskilt mellan kvinnor och män. Kvoteringen avseende unga och handikappade är däremot inte lika omfattande.

Den övre kammaren, senaten, i Rwanda består av 26 platser. Författningen stadgar att minst 30% av senatorerna ska vara kvinnor. Det finns inget bestämt platsantal till kvinnorna i likhet med den lägre kammaren utan det mer generella målet 30% anses här vara kvotering (Författning 2003:13).

Rwanda hade efter valet 2013 världens högsta andel kvinnor i den lägre kammaren med 61,3% (Inter-Parliamentary Union 21). Efter valet 2017 behöll landet denna placering men med en siffra på 61,3% i kvinnorepresentation (Inter-Parliamentary Union 1). I den övre kammaren är andelen 38,5% kvinnor, vilket relativt är mindre än den undre men samtidigt uppnås målet att andelen ska vara minst 30%. Rwandas aktiva kvinnopolitik har sin grund i konflikten mellan hutuer och tutsier. Det ledande partiet sedan folkmordet 1994, RPF, grundades i flyktingläger i Uganda under 1990-talet. Redan där präglades ledaren Paul Kagame och organisationen av att främja kvinnofrågor. RPF:s historia är därmed viktig för att förstå varför Rwanda har kvotering. Denna tillsammans med aktiva kvinnoorganisationer efter konflikten har lett till att Rwanda 2003 inkluderade kvotering i författningen. Kvinnoorganisationerna blev avgörande för civilsamhällets överlevnad åren efter konflikten då många män dött och kvinnorna fick en viktigare roll (Burnet, 2008:371, Bauer och Burnet, 2013:107).

4.2 Aktuell politisk situation i Rwanda

Sedan år 1994 leds Rwanda av partiet Rwandan Patriotic Front (RPF) och president Paul Kagame (Freedom House, 2017). Det senaste presidentvalet hölls i augusti 2017, då Kagame blev invald till en tredje mandatperiod som möjliggjordes av de författningsändringar som röstades igenom 2015 (Amnesty International, 2017:4). Enligt den rwandiska författningen är landet en demokrati där medborgarna har rätt att organisera sig fritt (Författning 2015:26, 51). Organisationen Freedom House menar däremot att författningens garanti för politisk organisering inte efterlevs i praktiken (Freedom House, 2017). Freedom House skriver också att rwandiska myndigheter har förtryckt oppositionen, bland annat genom hot och våld (Ibid).

Efter presidentsvalåret 2017 rapporterade Amnesty International att det politiska klimatet i Rwanda blivit sämre (Amnesty International, 2017:4). Detta genom inskränkning av rättigheter som organisationsfrihet och yttrandefrihet (Ibid). Human Rights Watch redogör för liknande perspektiv som Amnesty International. Sedan Paul Kagame meddelade att han ämnade kandidera för en tredje mandatperiod i början av januari 2016, inträffade ett flertal händelser som kränkte grundläggande rättigheter (Human Rights Watch, 2017:1–3). Bland annat uppger de att flera journalister och oppositionella politiker arresterades och rapporterades försvunna. Ett exempel är Léonille Gasengayire, medlem i ett av oppositionspartierna. Hon arresterades efter att ha besökt en fängslad presidentkandidat från valrörelsen år 2010 (Ibid:2). Utöver detta anges människorättsorganisationer har mött motstånd när de uttryckt sig kritiskt om den rwandiska regimen (Ibid:17).

Enligt Varieties of Democracys *Liberal Democracy Index* rankas Rwanda på plats 128 av 174 stater (Varieties of Democracy 2, 2017:45). Liberal Democracy Index är ett demokratimått från organisationen Varieties of Democracy, som sammanställt data från länder över hela världen. Indexet uppges avse såväl liberala som elektorala principer för demokrati (Varieties of Democracy 2, 2017:9). En tolkning av placering 128 av 174 är att Rwanda presterar förhållandevis dåligt jämfört med ett majoriteten av staterna och således kan Rwanda betraktas som en autokratisk stat.

4.2.1 Ansvarsutkrävande

För att konkretisera demokratiaspekten med koppling till teorin kommer vi inte titta på alla principer för demokrati utan istället fokusera på den institution vilken framhålls av vår teori som en avgörande. Denna är ansvarsutkrävande. Det berör således frågor som till exempel i vilken utsträckning parlamentariker i Rwanda hålls ansvariga för den politik de för samt i vilken utsträckning de kan bli bortröstade i val. Detta kallas för det vertikala ansvarsutkrävandet (Lührmann et al, 2017:7). Valfungerande vertikalt ansvarsutkrävande drivs här av viljan hos politiker att behålla makten och att de därför bör anpassa sin politiska agenda efter folkets vilja (Ibid). Vidare finns även det horisontella ansvarsutkrävandet. Denna typ fokuserar mer på maktbalansen mellan olika institutioner inom staten (Ibid). Hur kan den legislativa branschen hålla den exekutiva makten ansvarig? Vad denna maktindelning tillför är möjligheten för olika statliga branscher att hålla varandra ansvariga och därmed skapa en större transparens. När denna typ av ansvarsutkrävande fungerar väl ska exempelvis en ombudsman lagligt kunna ifrågasätta och införa sanktioner mot felaktigheter (Ibid).

Både det vertikala och horisontella ansvarsutkrävandet är väl förankrat i formella institutioner vilket gör att denna typ av ansvarsutkrävande är mer trögrörligt (Lührmann et al., 2017:7–8). För att kompensera för ineffektiviteten skriver Lührmann et al. (Ibid) att det finns en ytterligare dimension vilken bör ses som nödvändig, detta är det sociala ansvarsutkrävandet även kallat det diagonala ansvarsutkrävandet. Denna typ är framförallt identifierbar utanför den statliga sektorn och därmed via olika samhällliga organisationer baserade i civilsamhället. Konkret exempel på detta är media (Ibid:8). Problematik med denna typ av ansvarsutkrävande är att den för att fungera väl är beroende av att den vertikala och horisontella gör det (Ibid).

En viss grad av ansvarsutkrävande finns i författningen vilken stadgar att Senaten är ansvarig för politiska organisationer. Om en sådan skulle bryta mot artikel 10, 56 samt 57 är det upp till Senaten att meddela institutionen vilken ansvarar för politiska organisationer att denna ska införa vissa sanktioner. Dessa kommer i en viss ordning. (1) Framföra en formell varning; (2) Avstängning i maximalt två år; (3) Avstängning i resten av mandatperioden; (4) Registreringen för den politiska organisationen tas bort. (Författning 2015:60–61). Därmed kan det konstateras att det finns en viss grad av horisontellt ansvarsutkrävande sett ur en författningssynvinkel.

Från organisationen Varieties of Democracy och deras *Accountability Index* går det att visa de olika typerna av ansvarsutkrävande i Rwanda. Av denna data från Varieties of Democracy går det att utläsa att Rwanda rankas mellan 0,4 och 0,6 på en skala vilken går mellan 0.0–1.0 (Varieties of Democracy 3) Denna kan sedan delas in i det vertikala, horisontella samt diagonala ansvarsutkrävandet. Generellt om Rwanda går det att säga att den vertikala samt horisontella aspekten relativt fungerar bättre än den diagonala. Nya Zeeland, ett av världens minst korrupta

länder, har omkring 1,0 på samtliga typer av ansvarsutkrävande i samma graf under samma tidsperiod (Varieties of Democracy 4). Ryssland vilket är ett exempel på en auktoritär stat presterar i de år vi mätt mellan 0,4 och 0,6 där trenden är nedåtgående (Varieties of Democracy 6). Detta visar på vilken typ av styre Rwanda präglas av. Av datan från Varieties of Democracy går det att utläsa en relativt låg nivå av ansvarsutkrävande och transparens. Detta i kombination med den mer generella klassificeringen av demokratinivån av Varieties of Democracy gör att vi kan konstatera att Rwanda inte har en hög nivå av ansvarsutkrävande. Därmed kan Rwanda enligt teorin inte räknas som en demokrati, vilket är viktigt då valet av fall är beroende av detta.

4.3 Parlamentets funktion

Val till den lägre kammaren i parlamentet sker via allmänna val var femte år (Författning 2003:12). Somliga platser tillsätts dock via kvoteringsystemet, som förklaras mer djupgående under avsnittet *Kvotering*.

Den lagstiftande makten i Rwanda utgörs av de två kamrarna i parlamentet (Författning 2015:63). Parlamentarikernas uppgifter, rättigheter och skyldigheter stadgas i författningens artikel 65. Var enskild parlamentariker har till uppgift att representera Rwanda som helhet, och inte till den eller dem som nominerade hen till posten (Författning 2015:67). Samtliga parlamentariker har en personlig rösträtt. Det finns ingen regel som konstituerar hur rösträtten används (Ibid). Enligt organisationen Freedom House har Rwandas parlamentariker förhållandevis liten makt över den politiska dagordningen. De menar att parlamentet i sig har mycket liten självständighet medan det är den verkställande makten som utformar policyn och sedermera implementerar besluten (Freedom House, 2017).

5 Resultat

5.1 Sammanställning

Uppsatsens frågeställning är “*Hur har ökad kvinnorepresentation påverkat den upplevda korruptionsnivån i Rwanda?*”. För att besvara frågeställningen har vi sammanställt data från Inter-Parliamentary Unions statistiska arkiv om antalet kvinnor i parlamenten samt data från Transparency Internationals *Corruptions Perceptions Index*. Resultatet visas i tabellen nedan.

Vad som kan nämnas är att det finns indikationer på att Rwandas korruptionsnivå har minskat under tidsperioden 2002 - 2007. Dessa uppgifter kommer ursprungligen från Mo Ibrahim Foundation, men går att läsa i en rapport skriven av Marie Chêne för Transparency International (2011:6). Tyvärr finns inte statistiken från Mo Ibrahim Foundation tillgänglig idag, men det kan ändå ge en fingervisning om hur situationen var tidigare.

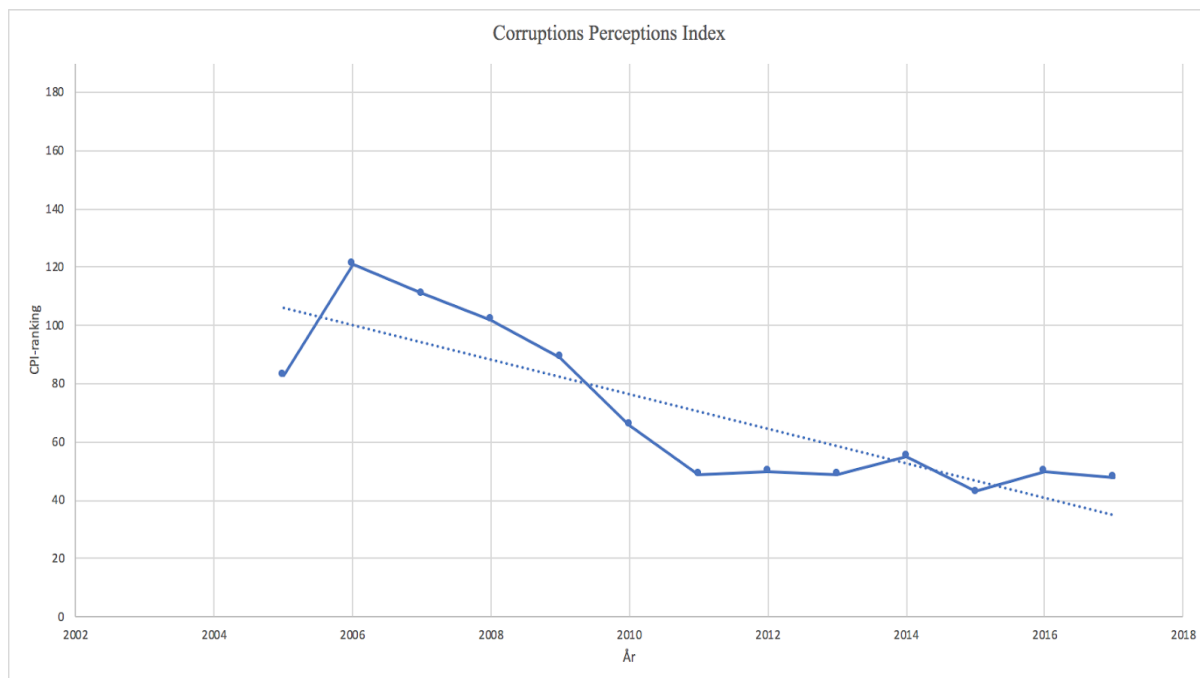
Tabell över utveckling i kvinnorepresentation samt upplevd korruptionsnivå, år 2002 - 2017.
Förklaring av den högra kolumnen: år 2005 är placeringen för Rwanda land 83 av 158 länder.

År	Antalet kvinnor i den lägre kammaren, angett i procent	Ranking enligt Corruptions Perceptions Index
2002	25,7	-
2003 (parlamentsval)	48,8	-
2004	48,8	-
2005	48,8	83/158
2006	48,8	121/163
2007	48,8	111/179
2008 (parlamentsval)	56,3	102/180
2009	56,3	89/180
2010	56,3	66/178
2011	56,3	49/183
2012	56,3	50/176
2013 (parlamentsval)	63,8	49/177
2014	63,8	55/175
2015	63,8	43/168
2016	63,8	50/176
2017	61,3	48/180

Källa: Transparency International 6–19, Inter-Parliamentary Union 6–21

5.2 Korruption

Grafen visar hur den upplevda korruptionen förändrats (CPI)

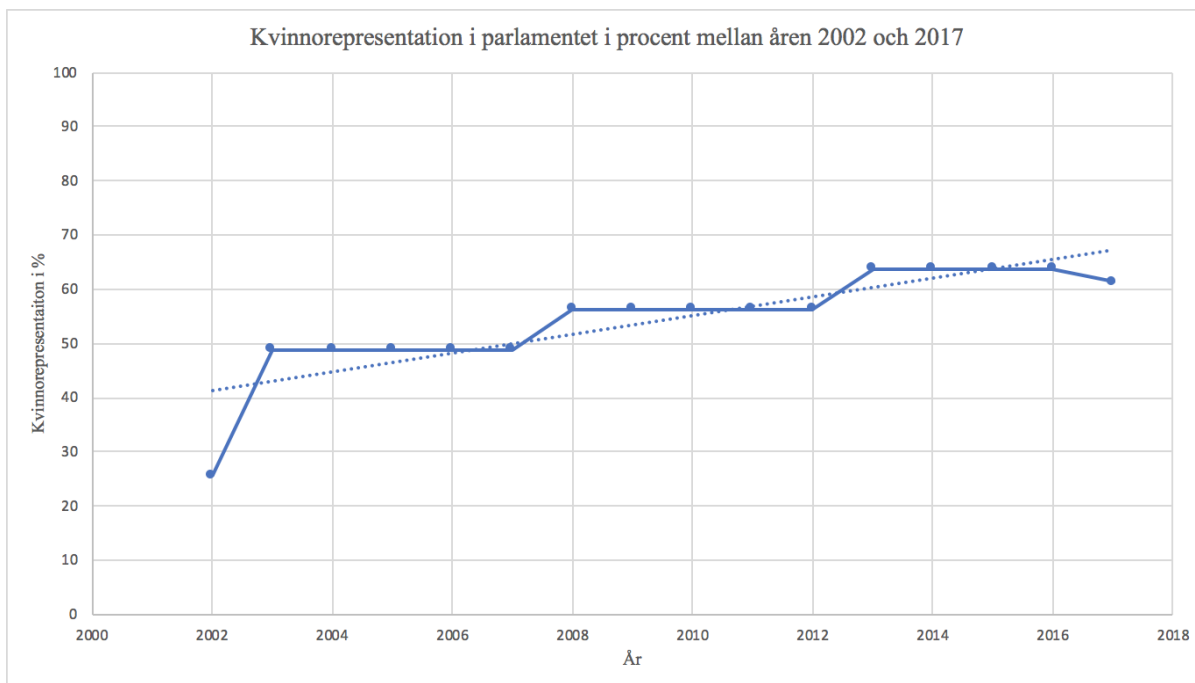
Källa: Transparency International 7–19

Denna graf visar hur den upplevda korruptionsnivån utvecklats under tidsperioden 2005 - 2017. Trendlinjen är negativ, vilket innebär att korruptionen minskat. Ur grafen såväl som tabellen går det att urskilja att korruptionsnivån i början av mätperioden ökar, från plats 83 på rankingen, till plats 121. Därefter sker en minskning där Rwanda presterar allt bättre i indexet som mäter den upplevda korruptionsnivån. Minskningen visualiseras i grafen, där kurvan i början av minskningen är relativt brant. Kurvan stagnerar något men fortfarande med en fortsatt minskning. Det sker några förändringar i rankingen, såväl uppåt som nedåt.

Efter år 2011 bör det tilläggas att förflyttningar upp eller ner i ranking är försumbara. Denna förändring kan bero på att andra stater presterar sämre eller bättre i förhållande till Rwanda. Med andra ord beror dessa rankingsförändringar inte uteslutet på Rwandas förändring i upplevd korruptionsnivå. Ytterligare problem med år för år värdera rankingen av Rwanda ligger i det att antalet stater vilka finns med på skalan varierar för varje år. Detta medför att Rwanda kanske inte alls fått en minskad respektive ökad korruptionsnivå från år till år utan detta är beroende på antal stater vilka är med i mätningen.

5.3 Kvinnorepresentation

Graf över förändring i kvinnorepresentation i procent

Källa: Inter-Parliamentary Union 6–21

Grafen visar hur kvinnorepresentationen utvecklats under tidsperioden 2002 - 2017, baserad på samma statistik som användes i tabellen. Trendlinjen är positiv, vilket är ett tecken på att kvinnorepresentationen ökat, även om den bevisligen minskat något år 2017. I grafen, liksom tabellen, är det möjligt att urskilja de tidpunkter när kvinnorepresentationen ökar.

Mellan år 2002 och 2003 syns en markant ökning av kvinnorepresentationen i parlamentet, från 25,7 % till 48,8 %. En förklaring till denna ökning kan vara att den nya författningen implementerades år 2003, vilket innebar att kvoteringsystemet trädde i kraft (Författning 2015:34). Ytterligare ökningsår sker dels år 2008, då det sker en ökning till 56,3 %, dels år 2013, då det sker en ökning till 63,8 %. Båda dessa årtal sammanfaller med de år det hölls parlamentsval (Amnesty International, 2017:6–7), varför det kan anses rimligt att det sker en förändring i kompositionen i parlamentet. Förra året, 2017, sker en tillbakagång i representationen från 63,8 % till 61,3 %. Det återstår att se om detta är en trend eller om det endast är en tillfällighet.

6 Analys

Inledningsvis upprepas teorin för att skapa en koherens och förståelse för analysens uppbyggnad. Den teori som ligger till grund för uppsatsen menar att sambandet mellan ökad kvinnorepresentation och minskad korruptionsnivå endast finns i demokratiska stater (Esarey och Chirillo, 2013:365). Ett av uppsatsens delsyften är testa denna teori på fallet Rwanda, för att se om denna auktoritära stat ändå kan ha påverkats av detta samband. När kvinnorepresentationen har varit hög, samtidigt som den successivt ökat, har Rwanda också presterat allt bättre i Transparency Internationals korruptionsindex. Trots mätproblemen med denna källa har det skett en generell minskning av den upplevda korruptionsnivån. När vi jämför antalet stater vilka är med i rankingen med placeringen av Rwanda ser vi att 2017 har en av de bästa placeringarna i rankingen.

Teorin kan här förlora förklaringskraft. Esarey och Chirillo (2013:367) menar att sambandet mellan hög kvinnorepresentation och minskad korruption är kontextbundet, där de hävdar att det stämmer i demokratiska men inte i auktoritära stater. Tidigare konstaterat är att Rwanda saknar den nivå av ansvarsutkrävande vilket Esarey och Chirillo menar krävs för att sambandet mellan kvinnorepresentation och korruption ska finnas. Framför allt det horisontella ansvarsutkrävandet är i denna situation viktigt då det är det som illustrerar maktindelning. Maktindelning är även något Esarey och Chirillo i sin teori menar är avgörande för att sambandet ska fungera inom demokratier. Å andra sidan tycks inte denna låga nivå av ansvarsutkrävande påverka landet negativt avseende korruptionsbekämpningen. Det vill säga att Rwanda trots sin avsaknad av en högre demokratinivå ändå verkar inneha en viss grad av sambandet.

Det är däremot viktigt att ha i åtanke att det finns fler förklaringsfaktorer vilka kan påverka utvecklingen av korruptionsnivån snarare än explicit en högre kvinnorepresentation. I artikeln *Combating Corruption in Rwanda: Lessons for Policy Makers* (2017:258) presenterar Eiji Oyamada i sin slutsats tre möjliga förklaringar till att Rwanda lyckats minska korruptionsnivån, trots en fortsatt hög nivå av auktoritär regim. För det första menar Oyamada att starkt ledarskap och tydlig politisk vision har påverkat denna utveckling. Detta främst genom att visionen implementerats som ett verkligt mål snarare än propaganda. Implementeringen har skett delvis genom skapandet av Ombudsmannen, dels undersökningar bland civilbefolkningen gällande åsikter i hur väl staten hanterar korruption, dels presenterades tydliga policys för hur korruption ska hanteras samt konsekvenserna för detta (Ibid). Ombudsmannen lyfts här fram som en av de viktigaste aspekterna för korruptionsbekämpningen i kombination med en stor satsning på politik med en anti-korruptionsagenda (Ibid:252, 258).

Det ovanstående kan medföra att den kontext och norm Esarey och Chirillo menar är viktigt kan ha skapats i Rwanda genom aktiv korruptionspolitik. De skriver att i en kontext där normen är att inte acceptera ett korrupt beteende, kommer kvinnor inte agera motstridigt till denna (Esarey och Chirillo, 2013:365). Sett till denna kontext kan det rimligtvis vara en förklaringsfaktor till varför korruptionsutvecklingen varit det sätt den har varit och att det inte enbart har att göra med kvinnorepresentationen. Å andra sidan menar fortfarande Esarey och Chirillo att denna kontext endast bör finnas i demokratier och en viss nivå av ansvarsutkrävande vilket Rwanda bevisligen inte är, med detta sagt motsäger ändå Rwanda teorin ur denna aspekt.

I undersökningen av Oyamada finns det tecken på att kvinnor skulle vara mindre benägna än män att vara korrupta. Inte minst genom siffror från Ombudsmannen visar Oyamada (2017:256) att män till en högre grad är benägna att agera korrupt än vad kvinnor är. Vad som bör tilläggas att denna information baseras på en primärkälla med stark koppling till den rwandiska staten, vilket innebär att det kan argumenteras för att informationen i viss mån inte kan anses helt tillförlitlig. Samtidigt är siffrorna för korruptionsanklagelser mot män, under åren 2010 - 2015, 91.6 procentenheter mer än för kvinnor (Oyamada, 2017:256). Trots att primärkällan saknar en viss legitimitet är skillnaden här mellan män och kvinnor nämnvärd. Även om vi antar att siffrorna kan ha en viss felmarginal, kan det tolkas som att män i Rwanda är mer korruptionsbenägna än kvinnor. Med detta sagt kan författningsändringen där kvinnokvoteringen implementeras ha spelat in i nedgången av den upplevda korruptionsnivån.

Ytterligare belegg för denna reflektion kan visas genom en undersökning av Transparency International (6). Denna frågeundersökning är baserad på medborgare över 18 år vilka är registrerade som väljare. Undersökningen ämnar lyfta hur Rwandas befolkning ser på och upplever korruptionen (Transparency International 6, 2010:1). Några av resultaten från denna undersökning visar att män i Rwanda löper större risk att utsättas för korruption än vad kvinnor gör (Ibid:3). Undersökningen visar vidare att kvinnor i Rwanda är mindre benägna att vara villiga att betala en muta än män. 14 % av kvinnorna svarade att om de har råd hade de kunnat tänka sig att betala en muta. Detta kan jämföras med motsvarande siffra för männen, 25,5 % (Ibid:10). Mot bakgrund av detta kan det uttolkas att män är mer benägna att vara korrupta än vad kvinnorna är i Rwanda. Således kan en ökad kvinnorepresentation därmed ha genererat en lägre korruptionsnivå, då kvinnor i Rwanda till synes är mindre benägna till korrupt agerande. Å andra sidan är kvinnor i Rwanda i mindre utsträckning än män villiga att anmäla mutbrott på grund av deras mer utsatta ställning i samhället (Ibid). Tilläggas kan att parlamentariker visserligen inte har någon makt över den politiska dagordningen, men att de enligt författningen har möjlighet att rösta fritt utan påtryckningar från regelverk eller praxis. Mot denna bakgrund kan det uppfattas som en möjlighet för de rwandiska parlamentarikerna att agera korrupt.

Slutligen går det att konstatera att resultatet visade att kvinnorepresentationen i Rwanda ökat, samtidigt som den upplevda korruptionsnivån minskat. Huruvida det finns ett samband blir här relevant att diskutera. Beror det på den politiska agendan och införandet av Ombudsman? Det kan ligga en viss styrka i detta påstående då

Rwanda bevisligen fokuserat mycket på att stigmatisera och bekämpa korruption genom en aktiv politik. Å andra sidan finns det siffror på att män i Rwanda skulle vara mer benägna att vara korrupta. Att kvinnorepresentationen då ökat bör inte minst påverkat korruptionspolitiken i en positiv riktning men även innebära att korruptionen inom parlamentet har minskat. Införandet av Ombudsmannen samt en mer aktiv anti-korruptionspolitik sker under de år när även kvinnorepresentationen ökar. Det blir dock svårt att dra en slutsats utefter detta då vi inte kan bevisa att detta direkt kan kopplas till kvinnorepresentationen.

7 Slutsats

Uppsatsens syfte har varit att undersöka huruvida kvinnorepresentationen i Rwandas parlament har påverkat den upplevda korruptionsnivån, genom att besvara frågeställningen *“Hur har en ökad kvinnorepresentation påverkat den upplevda korruptionsnivån i Rwanda?”*. Vår hypotes var inledningsvis en större kvinnorepresentation skulle generera en lägre upplevd korruptionsnivå. För att besvara frågeställningen utgick vi dels från data från Transparency International samt Inter-Parliamentary Union. Genom att sammanställa dessa siffror kunde vi urskilja hur kvinnorepresentationen och den upplevda korruptionsnivån utvecklats. Ett delsyfte finns i vår ambition att pröva Esarey och Chirillos teori om att sambandet mellan kvinnorepresentation och korruption är kontextberoende, och fungerar i demokratier men inte i autokratier (2013:362).

Denna uppsats har visat att Esarey och Chirillos teori stämmer till viss del, men att Rwanda även kan betraktas som ett fall som motbevisar teorin. Detta eftersom Rwanda kan betraktas som en autokrati, samt eftersom korruptionsnivån minskat samtidigt som kvinnorepresentationen ökat. Däremot har Rwanda etablerat andra institutioner, exempelvis Ombudsmannen, som arbetar med målet att motverka korruption i landet. Att dra slutsatsen att kvinnorepresentationen är det enda som bidragit till att Rwanda presterat väl i Transparency Internationals index är därför något generaliserande. Fenomenet korruption är komplext då det kan anta olika skepnader i olika kontexter, vilket gör att det krävs en betydligt mer omfattande studie för att kunna dra denna slutsats.

Vi ser indikationer på att män i Rwanda skulle vara mer benägna att vara korrupta. Att kvinnorepresentationen då ökat kan ha påverkat korruptionspolitiken i en positiv riktning, samtidigt som det kan innebära att korruptionen inom parlamentet har minskat. Införandet av Ombudsmannen i kombination med en mer aktiv anti-korruptionspolitik sker under de år när även kvinnorepresentationen ökar. Med detta sagt menar vi att en slutsats kring sambandet mellan en ökad kvinnorepresentation och minskad upplevd korruptionsnivå kan göras i fallet Rwanda, men det är viktigt att ha i åtanke att det kan finnas fler förklaringsfaktorer än enbart fler kvinnor i parlamentet. Vi menar att Esarey och Chirillos teori delvis kan motbevisas. Samtidigt krävs en betydligt mer omfattande undersökning för att slutsatsen att kvinnor verkligen är mindre benägna till korruption än män ska bli slagkraftig, samt slå hål på teorin att detta endast kan ske i demokratier.

8 Referenser

8.1 Primärkällor

Författning 2003: The Constitution of The Republic of Rwanda, 2003. Kigali.

Hämtad från: <https://www.ilo.org/dyn/natlex/docs/ELECTRONIC/6>.

Hämtdatum 2018-04-19

Författning 2015: The Constitution of the Republic of Rwanda of 2003 revised in 2015, 2015. Kigali. Hämtad från:

http://www.parliament.gov.rw/fileadmin/Bills_CD/THE_CONSTITUTION_OF_THE_REPUBLIC_OF_RWANDA_OF_2003_REVISIED_IN_2015.pdf. Hämtdatum 2018-04-19

8.2 Sekundärkällor

Amnesty International 2017, *Rwanda: Setting the Scene for Elections: Two Decades of Silencing Dissent in Rwanda*. Amnesty International, 2017

{Elektronisk} Tillgänglig:

<https://www.amnesty.org/download/Documents/AFR4765852017ENGLISH.pdf>. Hämtdatum 2018-05-09

Bauer, Gretchen - Burnet, Jennie E. 2013: "Gender quotas, democracy, and women's representation in Africa: Some insights from democratic Botswana and autocratic Rwanda", *Women's Studies International Forum*, Volym 41, Nr 2, Sidor 103–112

Burnet, Jennie E. 2008: "Gender Balance and the Meanings of Women In Governance Post-Genocide Rwanda" *African Affairs*, Volym 107, Nr 428, Sidor 361–386.

Chêne, Marie, 2011. *Anti-corruption progress in Georgia, Liberia and Rwanda*. [Elektronisk]

<https://www.u4.no/publications/anti-corruption-progress-in-georgia-liberia-and-rwanda/> Hämtdatum 2018-05-09

Clark, Phil, 2010. *The Gacaca Courts, Post-Genocide Justice and Reconciliation in Rwanda - Justice without Lawyers*. Cambridge University Press: New York.

- Dollar, David - Fisman, Raymond - Gatti, Roberta, 2001: "Are Women Really the 'Fairer' Sex? Corruption and Women in Government", *Journal of Economic Behavior & Organization*, Volym 46, Nr 4, Sidor 423–429
- Esaiasson, Peter - Gilljam, Mikael - Oscarsson, Henrik - Wängnerud, Lena, 2012. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 4:e upplagan. Stockholm: Norstedts Juridik AB
- Esarey, Justin - Chirillo, Gina 2013. "'Fairer sex' or Purity Myth? Corruption, Gender, and Institutional Context". *Politics and Gender*. Volym 9, Nr 4, Sida 316–389
- Esarey, Justin - Schwindt Bayer, Leslie, 2017, *Estimating Casual Relationship Between Women's Representation in Government and Corruption*.
[Elektronisk] <http://jee3.web.rice.edu/gender-corruption-and-causality.pdf>
Hämtdatum 2018-05-14
- Freedom House, 2017. *Country Report 2017, Rwanda*. [Elektronisk]
<https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2017/rwanda>, Hämtdatum 2018-04-22
- Human Rights Watch, 2017. *Chronology of Rwanda's Closing Space*.
[Elektronisk] https://www.hrw.org/sites/default/files/supporting_resources/rwanda_chronology_2016_2017_english.pdf, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 1: Women in national parliaments, 2018. *Situation as of April 2018*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/classif.htm>
Hämtdatum 2018-04-18
- Inter-Parliamentary Union 2: Inter-Parliamentary Union, 2017. *About Us*.
[Elektronisk] <https://www.ipu.org/about-us> Hämtdatum 2018-05-04
- Inter-Parliamentary Union 3: Scribd, 2014. *125 Anniversary Brochure*.
[Elektronisk] <https://www.scribd.com/document/289085936/125-Anniversary-Brochure>, Hämtdatum 2018-05-08
- Inter-Parliamentary Union 4: Inter-Parliamentary Union, 2017. *Permanent Observers*. [Elektronisk] <https://www.ipu.org/about-us/members/permanent-observers> Hämtdatum, 2018-05-04
- Inter-Parliamentary Union 5: Women in national parliaments, 2018. *Archived Data*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/classif-arc.htm>, Hämtdatum 2018-05-13
- Inter-Parliamentary Union 6: Women in national parliaments, 2002. *Situation as of 23 December 2002*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif231202.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 7: Women in national parliaments, 2003. *Situation as of 30 December 2003*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif301203.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 8: Women in national parliaments, 2004. *Situation as of 31 December 2004*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif311204.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 9: Women in national parliaments, 2005. *Situation as of 31 December 2005*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif311205.htm>, Hämtdatum 2018-05-09

- Inter-Parliamentary Union 10: Women in national parliaments, 2006. *Situation as of 31 December 2006*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif311206.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 11: Women in national parliaments, 2007. *Situation as of 31 December 2007*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif311207.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 12: Women in national parliaments, 2008. *Situation as of 31 December 2008*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif311208.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 13: Women in national parliaments, 2009. *Situation as of 31 December 2009*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif311209.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 14: Women in national parliaments, 2010. *Situation as of 31 December 2010*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif311210.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 15: Women in national parliaments, 2011. *Situation as of 31 December 2011*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif311211.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 16: Women in national parliaments, 2012. *Situation as of 31 December 2012*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif311212.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 17: Women in national parliaments, 2013. *Situation as of 1st December 2013*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif011213.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 18: Women in national parliaments, 2014. *Situation as of 1st December 2014*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif011214.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 19: Women in national parliaments, 2015. *Situation as of 1st December 2015*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif011215.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 20: Women in national parliaments, 2016. *Situation as of 1st December 2016*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif011216.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Inter-Parliamentary Union 21: Women in national parliaments, 2017. *Situation as of 1st December 2017*. [Elektronisk] <http://archive.ipu.org/wmn-e/arc/classif011217.htm>, Hämtdatum 2018-05-09
- Lührmann, Anna - Marquart, Kyle L - Mechkova, Valeriya, 2017. "Constraining Governments: New Indices of Vertical, Horizontal and Diagonal Accountability.". *V-Dem Working Paper*. Nr 46. Sidor 1–72.
- Nationalencyklopedin 1: Nationalencyklopedins webbsida, 2018. *Rwanda*. [Elektronisk] <https://www-ne-se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/rwanda>. Hämtdatum 2018-04-20
- Nationalencyklopedin 2: Nationalencyklopedins webbsida, 2018. *Kvinnorepresentation*. [Elektronisk]

- <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/kvinnorepresentation>
Hämtdatum 2018-04-25
- Oyamada, Eiji, 2017. "Combating corruption in Rwanda: lessons for policy makers." *Asian Education and Development Studies*. Volym 6. Nr 3. Sida 249–262.
- Philip, Mark, 2015. "The Definition of Political Corruption" i Heywood, Paul (red.), *Routledge Handbook of Political Corruption*. London: Routledge, 17–29
- Rothstein, Bo - Teorell, Jan, 2015. "Causes of Corruption" i Heywood, Paul (red.), *Routledge Handbook of Political Corruption*. London: Routledge, 79–93
- Rothstein, Bo, 2017. *Gender equality, corruption and meritocracy*. [Elektronisk] <https://www.bsg.ox.ac.uk/sites/www.bsg.ox.ac.uk/files/documents/BSG-WP-2017-018.pdf>. Hämtdatum 2018-04-25
- Transparency International 1: Transparency International, 2018. *What is Transparency International?*. [Elektronisk] <https://www.transparency.org/about> Hämtdatum 2018-05-06
- Transparency International 2: Transparency International, 2018. *How do you define corruption*. [Elektronisk] <https://www.transparency.org/what-is-corruption#define> Hämtdatum: 2018-05-06
- Transparency International 3: Transparency International, 2018. *TI Donations Policy and Guidelines*. [Elektronisk] https://www.transparency.org/files/content/ouraccountability/19_10_2014_Transparency_International_Donations_Policy.pdf Hämtdatum 2018-05-06
- Transparency International 4: Transparency International, 2014. *Funding and Financials*. [Elektronisk] https://www.transparency.org/whoweare/accountability/funding_and_financials/2 Hämtdatum 2018-05-06
- Transparency International 5: Transparency International, 2011. *Mission, Vision and Values*. [Elektronisk] https://www.transparency.org/whoweare/organisation/mission_vision_and_values/0 Hämtdatum 2018-05-04
- Transparency International 6: Transparency Rwanda asbl, 2010. *Rwanda Bribery Index 2010*. [Elektronisk] https://www.transparency.org/files/content/pressrelease/20110513_Rwanda_Rwanda_Bribery_Index_2010_EN.pdf Hämtdatum 2018-05-09
- Transparency International 7: Transparency International, 2005. *Corruption Perceptions Index 2005*. [Elektronisk] https://www.transparency.org/research/cpi/cpi_2005/0#results Hämtdatum 2018-05-08
- Transparency International 8: Transparency International, 2006. *Corruption Perceptions Index 2006*. [Elektronisk] https://www.transparency.org/research/cpi/cpi_2006/0 Hämtdatum 2018-05-08
- Transparency International 9: Transparency International 2007. *Corruption Perceptions Index 2007*. [Elektronisk]

- https://www.transparency.org/research/cpi/cpi_2007/0 Hämtdatum 2018-05-08
- Transparency International 10: Transparency International 2008. *Corruption Perceptions Index 2008*. [Elektronisk] https://www.transparency.org/research/cpi/cpi_2008/0 Hämtdatum 2018-05-08
- Transparency International 11: Transparency International, 2009. *Corruptions Perceptions Index 2009*. [Elektronisk] https://www.transparency.org/research/cpi/cpi_2009/0 Hämtdatum 2018-05-08
- Transparency International 12: Transparency International, 2010. *Corruption Perceptions Index 2010*. [Elektronisk] <https://www.transparency.org/cpi2010/results#CountryResults> Hämtdatum 2018-05-08
- Transparency International 13: Transparency International, 2011. *Corruption Perceptions Index 2011*. [Elektronisk] <https://www.transparency.org/cpi2011/results> Hämtdatum 2018-05-08
- Transparency International 14: Transparency International, 2012. *Corruption Perceptions Index 2012*. [Elektronisk] <https://www.transparency.org/cpi2012/results> Hämtdatum 2018-05-08
- Transparency International 15: Transparency International, 2013. *Corruption Perceptions Index 2013*. [Elektronisk] <https://www.transparency.org/cpi2013/results> Hämtdatum 2018-05-08
- Transparency 16: Transparency International, 2014. *Corruption Perceptions Index 2014*. [Elektronisk] <https://www.transparency.org/cpi2014/results> Hämtdatum 2018-05-08
- Transparency International 17: Transparency International, 2015. *Table of Results: Corruption Perceptions Index 2015*. [Elektronisk] <https://www.transparency.org/cpi2015> Hämtdatum 2018-05-08
- Transparency International 18: Transparency International, 2016. *Corruption Perceptions Index 2016*. [Elektronisk] https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016 Hämtdatum 2018-05-08
- Transparency International 19: Transparency International, 2017. *Corruption Perceptions Index 2017*. [Elektronisk] https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016 Hämtdatum 2018-05-08
- Varieties of Democracy 1: Varieties of Democracy, 2018. *About V-Dem*. [Elektronisk] <https://www.v-dem.net/en/about/> Hämtad 2018-05-05
- Varieties of Democracy 2: Varieties of Democracy, 2017. *Democracy at Dusk? V-dem annual report 2017*. [Elektronisk] https://www.v-dem.net/media/filer_public/b0/79/b079aa5a-eb3b-4e27-abdb-604b11ecd3db/v-dem_annualreport2017_v2.pdf Hämtdatum 2018-05-02
- Varieties of Democracy 3: Varieties of Democracy, 2017. *Country Graph: Rwanda*. [Elektronisk] <https://www.v-dem.net/en/analysis/CountryGraph/> Hämtdatum: 2018-05-09

Varieties of Democracy 4: Varieties of Democracy, 2017. *Country Graph: New Zealand*. [Elektronisk]

<https://www.v-dem.net/en/analysis/CountryGraph/>

Hämtdatum 2018-05-13

Varieties of Democracy 5: Varieties of Democracy, 2017. *V-dem's New*

Accountability Index. [Elektronisk] <https://www.v-dem.net/en/news/v-dems-new-accountability-index/> Hämtdatum 2018-05-07

Varieties of Democracy 6: Varieties of Democracy, 2017. *Country Graph: Russia*.

[Elektronisk] <https://www.v-dem.net/en/analysis/CountryGraph/> Hämtdatum 2018-05-16